आधारभूत मानवीय मापदण्ड र मेलम्ची बाढीको विपद्‌मा यसको अभ्यास

स्थलगत अवलोकनका आधारमा

कृष्ण अधिकारी

आधारभूत मानवीय मापदण्डका नौ प्रतिवद्धताहरु

-

आधारभूत मानवीय मापदण्ड मूल्याङ्कन उपकरण

नौ वटा प्रतिवद्धता

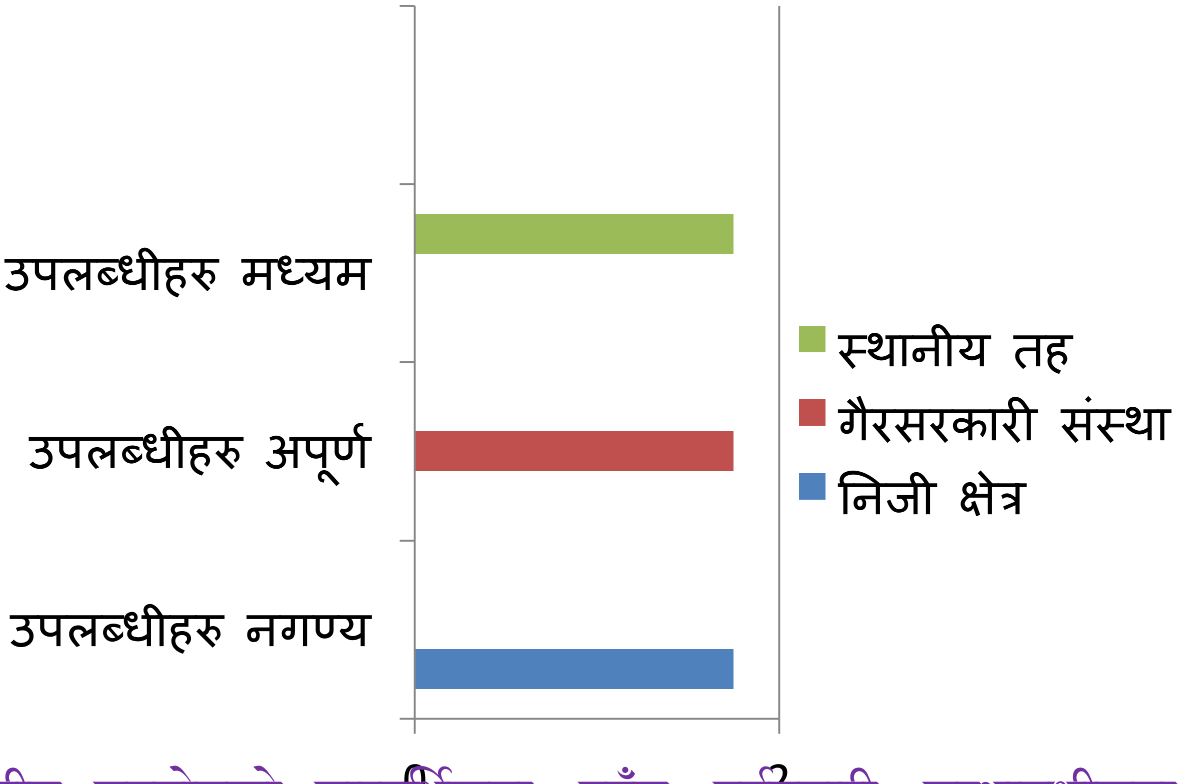

यसमा मानवीय सहयोगको सान्दर्भिकता, पहुँच, पूर्वतयारी, उत्थानशीलता, पीडितको हक अधिकार, निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता, उजुरी गर्नसक्ने पहुँच, व्यवस्थित ढङ्गबाट सहयोग वितरण, सक्षम, सुव्यवस्थित कर्मचारी वा स्वयंसेवकबाट सहयोग प्राप्त तथा यसमा संलग्न संस्थाको कुशलताको सन्दर्भमा स्थानीय तहको अवस्था मध्यम, गैरसरकारी संस्था केही कमजोर र निजी क्षेत्र अझ कमजोर देखियो ।

आधारभूत मानवीय मापदण्ड पालनासम्बन्धी संस्थागत क्षमता लेखाजोखा उपकरण

- **आठ सूचक**

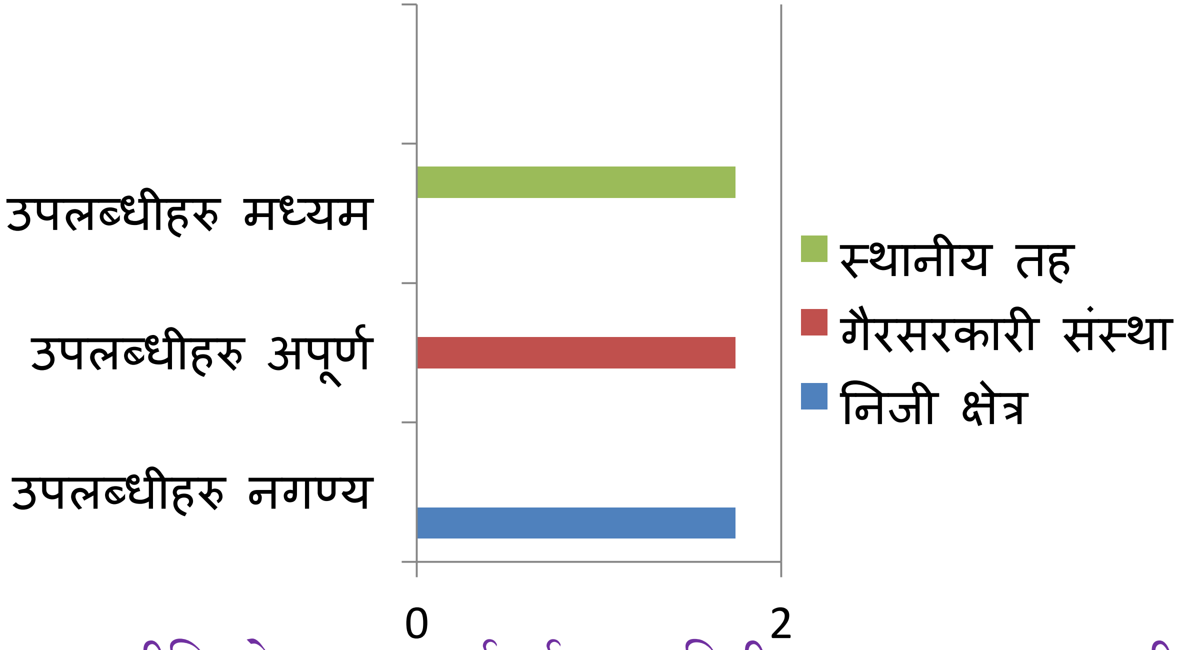

यसमा संस्थागत संरचना, नीति योजना र मार्गदर्शनहरु, वित्तीय व्यवस्थापन, मानवीय संशाधन विकास, परियोजना निर्माण कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन, ज्ञान व्यवस्थापन, सञ्चार रणनीति र बाह्य सम्पर्कमा पनि स्थानीय तहको अवस्था मध्यम, गैरसरकारी संस्था केही कमजोर र निजी क्षेत्र अझ कमजोर देखियो ।

विपद् जोखिम व्यवस्थापनको विभिन्न चरणमा संस्थागत संलग्नताका लागि स्वमूल्याङ्कन उपकरण

- आठ सूचक

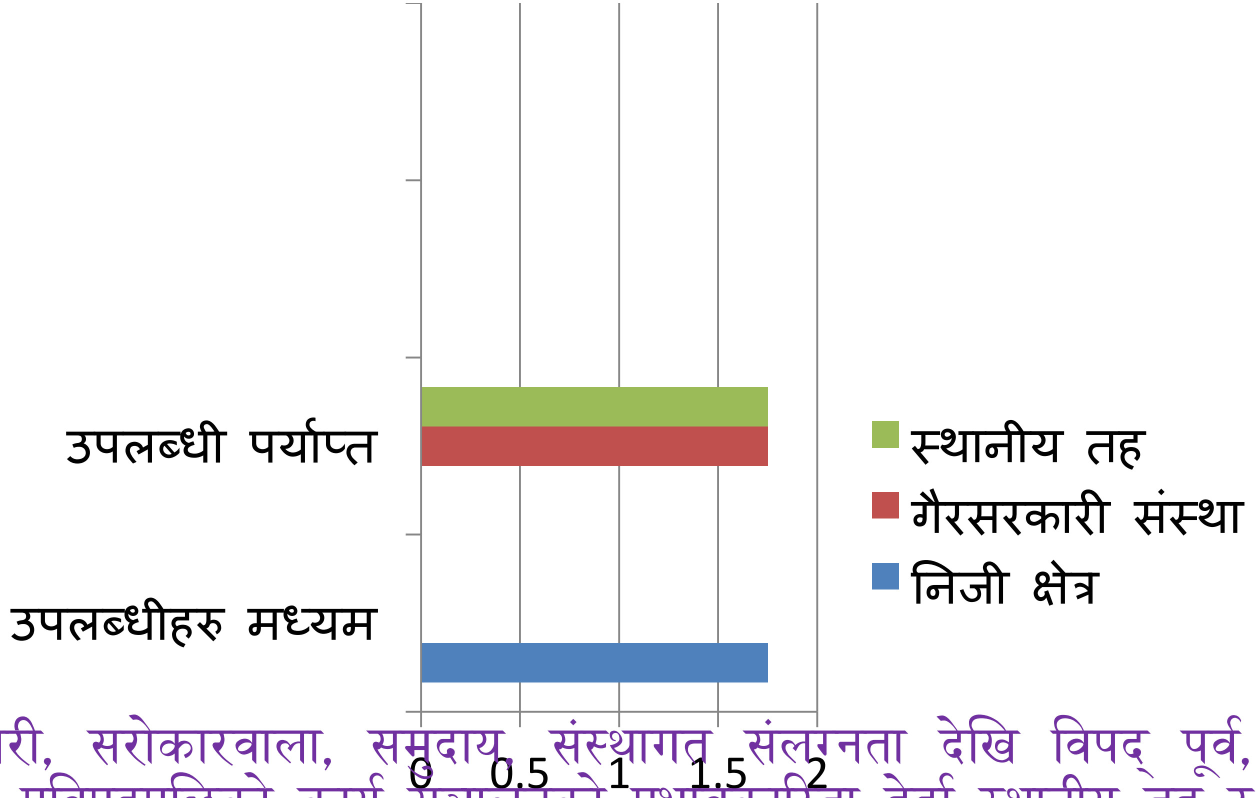

यसमा नेतृत्व, कर्मचारी, सरोकारवाला, समुदाय, संस्थागत संलग्नता देखि विपद् पूर्व, विपद्को अवस्थामा र पविपद्पछिको कार्य सञ्चालनको प्रभावकारिता हेर्दा स्थानीय तह र गैरसरकारी संस्थाको अवस्था सन्तोषजनक(राम्रो) र निजी क्षेत्रको अवस्था मध्यमखालको पाइयो ।

निस्कर्ष

- आधारभूत मानवीय मापदण्डको पालना गर्न तीनवटै निकाय तयार
- मापदण्ड कार्यान्वयन गर्न नीतिगत व्यवस्था र क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकार्य गर्न उत्सुक
- यसका लागि सम्बन्धित निकायहरुसँग सहकार्य गर्न तत्पर

सुझाव

- आधारभूत मानवीय मापदण्डको कार्यान्वयन गर्न तीनवटै निकायसँग समन्वय गरी क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम, प्रशिक्षण सञ्चालन गर्न

- आधारभूत मानवीय मापदण्डका मूलभूत पक्षहरुका बारेमा सर्वसाधारणलाई सुसूचित एवं प्रशिक्षित गर्न

- विपद् पूर्व तयारी, प्रतिकार्य र पुनःस्थापनाका चरणलाई आधारभूत मानवीय मापदण्डसँग एकीकृत गराउन नीतिगत पैरवी, सरोकारवालासँगको सहकार्यमा जोड दिन